

**DET KONGELIGE
SAMFERDSELSDEPARTEMENT**

Finansdepartementet
Postboks 8008 Dep
0030 OSLO

Deres ref.
12/4613 ATV/NZM

Vår ref.
12/2122

Dato
05.04.2013

Høring - forslag om nye krav til årsrapport og årsregnskap for statlige virksomheter

Vi viser til Finansdepartementets brev med vedlegg av 19. desember 2012.

Forslaget om nye krav til årsrapport og årsregnskap for statlige virksomheter ble forelagt Samferdselsdepartementets underliggende etater for ev. kommentarer. Vedlagt følger kopi av Post- og teletilsynets brev av 18. mars 2013, Statens vegvesens brev av 19. mars 2013 og Jernbaneverkets brev av 20. mars 2013.

I henhold til økonomiregelverket skal det i tildelingsbrevet settes krav til rapportering fra virksomhet til overordnet departement. Videre står det at virksomhetene skal utarbeide en særskilt årsrapport til departementet. Som en del av etatsstyringen rapporteres det også gjennom året f.eks. i tertial- eller kvartalsrapporter. Disse rapportene vil inneholde rapportering på mange av de samme forholdene som i årsrapporten. Vi savner derfor i høringsnotatet en omtale av koblingen mellom årsrapporten og rapporter gjennom året.

Årsrapporten er i dag kun en av flere rapporteringer i forbindelsen med avslutningen av regnskapet. Det burde derfor gått fram av høringsnotatet om den foreslåtte endringen av årsrapport og årsregnskap vil ha konsekvenser for annen rapportering i forbindelse med årsavslutningen.

Svar på spørsmålene som stilles i høringsnotatet

1. *Er det ønskelig å etablere overordnede krav til innhold, struktur og publisering av årsrapport fra statlige virksomheter?*

Etter vår vurdering vil det være hensiktsmessig å fastsette overordnede krav til innhold, struktur og publisering av årsrapport for statlige virksomheter. Statlige virksomheter varierer imidlertid mye med hensyn til oppgaver, størrelse mv. Slike krav bør derfor være overordnede og ikke for mange, slik at dette kan tilpasses alle virksomheter samtidig som rapporteringsomfanget ikke økes i særlig grad. Mer detaljerte krav til innhold/struktur må det være opp til overordnet departement i samråd med enkelte virksomhet å fastsette.

2. *Bør det være krav om å publisere tildelingsbrev, årsrapporter og årsregnskap for statlige virksomheter?*

Tildelingsbrev, årsrapporter og årsregnskap gir informasjon om krav som stilles til virksomhetene det enkelte budsjettår og hvordan dette er fulgt opp av virksomhetene. Slik informasjon bør etter vår vurdering være offentlig. Det vil også være i samsvar med vår praksis i dag hvor departementet publiserer tildelingsbrevene til etatene på sin hjemmeside på internett, mens etatene publiserer sin årsrapport på sin hjemmeside.

3. *Er det en hensiktsmessig løsning at informasjon som unntas offentlighet tas inn i vedlegg til årsrapporten?*

Årsrapporten, inkl. ev. vedlegg, bør i utgangspunktet være et offentlig dokument. Vi mener derfor at rapportering av forhold som skal unntas fra offentlighet, bør skje på annen måte enn i årsrapporten. Dersom det blir lagt opp til å stille krav til rapportering i årsrapporten av opplysninger som skal unntas fra offentlighet, er det hensiktsmessig å ta dette inn i et vedlegg som unntas fra offentlighet.

Finansdepartementet foreslår at statistikk og detaljert aktivitetsrapportering tas inn i vedlegg til årsrapporten. Etter vår vurdering bør det være opp til det enkelte departement å vurdere om det er mest relevant å innarbeide statistikk og aktivitetsrapportering i selve årsrapporten eller som egne vedlegg.

4. *Bør frist for oversendelse av årsrapport med årsregnskap være 1. mars eller 15. mars?*

Det er et omfattende arbeid for virksomhetene å utarbeide en årsrapport. Som etatene mener vi derfor at fristen får årsrapport og årsregnskap bør være 15. mars.

5. *Hvilken hjelp og veiledning har din virksomhet behov for som følge av de nye kravene til årsrapport og årsregnskap?*

Det er vanskelig nå å vurdere hvilken hjelp det vil være behov for som følge av de nye kravene til årsrapport og årsregnskap. Vi vil anta at det vil være behov for veiledninger som f.eks. kan inneholde eksempler på hva de ulike delene i årsrapporten kan inneholde og hva slags rapportering som kan tas inn i vedlegg.

6. *Bør det fastsettes en maksimumsgrense for antall sider for årsrapport (eksklusive vedlegg)?*

Det bør ikke settes en maksimumsgrense for antall sider i årsrapporten. Dette må eventuelt overordnet departement vurdere sammen med virksomheten.

7. *Vil forslaget til struktur på årsrapportene gi et mer strategisk styringsgrunnlag for departementet?*

Etter vår vurdering vil forslaget til struktur for årsrapporten (punkt 1-VI) bidra til å bedre styringsgrunnlaget for departementet. Det anbefalte innholdet i årsrapporten slik det går fram av høringsnotatet, vil være et godt utgangspunkt for å vurdere hva årsrapporten for den enkelte virksomhet skal inneholde.

8. *Bør det være anledning til å gjøre unntak fra kravet til inndeling av årsrapporten i punktene I til V for virksomheter som allerede har etablerte og godt innarbeidede årsrapporter?*

I og med at formålet med den foreslåtte strukturen er en mer standardisert struktur på årsrapporten, bør det ikke være anledning til å gjøre unntak fra kravet til inndeling av årsrapporten.

9. *Er det naturlig at virksomhetsleders signatur knyttes direkte til punkt I Leders beretning, eller bør signaturen først plasseres etter punktene I-V?*

Virksomhetslederen har ansvaret for hele årsrapporten, og slik sett kan signaturen også plasseres etter punktene I-V. Vi finner det likevel mest naturlig at signaturen knyttes til punkt I Leders beretning.

10. *Dagens regelverk forutsetter at årsrapporten skal være i henhold til krav i tildelingsbrevet. I høringsutkastet åpnes det for at virksomheten i tillegg kan ta opp forhold som ikke er nevnt i tildelingsbrevet, men som vurderes som viktige. Er dette en hensiktsmessig utvidelse av innholdet i årsrapporten?*

I utgangspunktet bør innholdet i årsrapporten være i henhold til de krav som er satt i tildelingsbrevet til den enkelte virksomhet. Det kan imidlertid i løpet av året komme nye saker/forhold som har betydning for styringen av virksomheten og som det vil være naturlig å ta med i årsrapporten. Etter vår vurdering er det også i dag anledning til å ta opp i årsrapporten viktige forhold som ikke er nevnt i tildelingsbrevet, og dette bør fortsatt være mulig.

11. *I dag inneholder tildelingsbrev ofte oppdrag og rapporteringspunkter som ikke er av strategisk betydning for virksomheten. I høringsutkastet anbefales det å ta slik rapportering inn i vedlegg. Formålet med dette er å opprettholde det strategiske nivået på rapportering. Er det hensiktsmessig å skille mellom strategisk rapportering og annen rapportering?*

Det er ikke nødvendigvis et helt klart skille mellom strategisk rapportering og annen rapportering. Kan en skille dette, vil det ofte kunne være hensiktsmessig å plassere rapportering som ikke er strategisk i et vedlegg. På den annen side kan en stille spørsmål om hvor hensiktsmessig det er å gi oppdrag som ikke er av strategisk betydning i tildelingsbrevet. Oppfølging og rapportering av en del slike oppdrag vil det ofte være

hensiktsmessig å håndtere i egne prosesser.

12. *Gir anbefalingene til innhold under punkt III Årets aktiviteter og resultat en rimelig balanse mellom behovet for detaljering og et ønske om begrenset omfang på rapporten?*

Etter vår vurdering gir anbefalingene en rimelig balanse mellom behovet for detaljering og et ønske om begrenset omfang av rapporten.

13. *Er det andre forhold vedrørende styring og kontroll i virksomheten som bør inngå i den årlige tilstandsrapporteringen i årsrapporten?*

Vi har ingen forslag til andre forhold som bør inngå i den årlige tilstandsrapporteringen.

Det foreslås at vesentlige revisjonsmerknader fra Riksrevisjonen og oppfølging av tidligere merknader skal inngå i årsrapporten. Årsrapporten er i utgangspunktet knyttet til foregående budsjettår. Riksrevisjonens merknader til regnskapet, samt forvaltningsrevisjoner er ikke knyttet til foregående budsjettår, men tidligere år. Det vil ofte være behov for å ha egne prosesser gjennom året for å følge opp Riksrevisjonens merknader til regnskapet og forvaltningsrevisjoner. Videre vil det kunne være vanskelig å skille mellom hva som er vesentlige merknader og merknader for øvrig, slik at rapporteringen kan bli ganske omfattende. Vi mener derfor at det ikke vil være hensiktsmessig å ta inn i årsrapporten en tilstandsrapportering om revisjonsmerknader fra Riksrevisjonen og oppfølging.

14. *Bør vurderingene av framtidsutsikter også inneholde en konkret vurdering av hvordan virksomhetens nåværende strategiplan vil bli påvirket, selv om dette er virksomhetens og ikke departementets plan?*

Det bør være rom for å gi en konkret vurdering dersom virksomhetene mener det er relevant. Se også svar på spørsmål 15.

15. *I mange deler av staten er det utarbeidet langtidsplaner eller strategier for egen sektor (eksempelvis Nasjonal transportplan – NTP). Hva bør være forholdet mellom punkt V i årsrapporten og slike langtidsplaner?*

I Nasjonal transportplan fastsettes bl.a. hovedmålene for Jernbaneverket og Statens vegvesen og planrammene for en fireårsperiode. På grunnlag av planrammene fastsetter de to virksomhetene sine handlingsprogrammer. Det kan være relevant å belyse framtidsutsikter og virkninger i forhold til handlingsprogrammet i årsrapporten, gitt de prioriteringer og føringer som følger av budsjetter og tildelingsbrev.

16. *Er forslaget til innhold i ledelseskommentarene til årsregnskapet hensiktsmessig?*

Forslaget til innhold er hensiktsmessig.

17. *Er forslaget til oppstilling av årsregnskapet hensiktsmessig (bevilgningsoppstilling og virksomhetsregnskap)?*

I årsregnskapet er det i note B tatt inn en forklaring til brukte fullmakter og beregning av mulig overføring til neste år (belastningsfullmakter, merinntekter, refusjoner). I de årlige

budsjettproposisjonene gis departementet fullmakter som videredelegeres til aktuell virksomhet, som binder opp budsjettene for framtidige budsjettår (forskutteringer, pådra staten ulike forpliktelser i framtidige budsjettår). Etter vår vurdering bør det også rapporteres på slike fullmakter.

I bl.a. bevilgningsoppstillingen på s. 7 og note A i årsregnskapet brukes begrepet ”samlet tildeling”. Vi mener at det vil være mer hensiktsmessig å bruke begrepet ”disponibel bevilgning”.

Det går fram at veiledningen til bevilgningsoppstillingen at note C skal inneholde alle utgifter og inntekter virksomheten har rapportert til statsregnskapet gruppert etter inntekts- og utgiftsart. Differansen mellom disse kalles ”netto utgifter rapportert til egen drift”. Det er noe uklart hvilke typer utgifter som tenkes tatt med her. Tenker en her kun på utgiftene som driften av selve virksomheten (utgifter på postene 01, 21 og 45) eller tenker også på øvrige utgifter som en virksomhet har? Både Statens vegvesen og Jernbaneverket som infrastrukturforvaltere har utgifter til investeringer og drift og vedlikehold av infrastruktur. Er det utgifter til egen drift? Vi antar at utgifter til investeringer og drift og vedlikehold av infrastruktur må komme fram og at det er naturlig at de kommer fram i denne oppstillingen over utgifter. Det bør vurderes om de kategoriene som utgiftene er inndelt i, blir helt dekkende. Begrepet ”netto utgifter rapportert til egen drift” bør også vurderes endret.

Vi viser også til Jernbaneverkets kommentarer til dette spørsmålet.

18. Gir oppstillingene relevant informasjon til regnskapsbrukerne (departement og andre målgrupper)?

Etter vår vurdering gir oppstillingene relevant informasjon, men viser også til Jernbaneverkets kommentarer,

19. Er oppstillingene fleksible nok med hensyn til virksomhetens egenart?

Det er vanskelig å vurdere om oppstillingene er fleksible nok før de har vært brukt.

Vi viser til at Post- og teletilsynet har i sitt brev tatt opp at det i malene for regnskap/bevilgningsoppstilling må framkomme bruken av etatens reguleringsfond, noe vi er enig i.

20. Har dere konkrete forslag til forbedringer til

a) sammenhengen mellom bevilgningsoppstillingen og virksomhetsregnskapet?

b) leservennlighet?

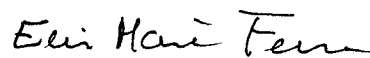
c) omfang (bør noe legges til eller tas ut)?

d) andre forhold ved oppstillingene?

Samferdselsdepartementet har ingen kommentarer til spørsmålene a-d.

Med hilsen

Frode Johansen (e.f.)
avdelingsdirektør

Elin Marie Furu
underdirektør

Vedlegg